

V si: Ne bomo se bali, obljublamo Ti, mati! — Za roke se bomo prijeli in nate bomo mislili, mati... V pesti sila, v srcu odločnost, v mislih domovina — tako bomo planili nad zmaja in Pavle ne bo več sirota!

(Spogledajo se, potem drug za drugim pokleknejo. Moliijo — pojejo):

Bože pravde, Ti što spase
od propasti dosad nas...

ZASTOR.

ANTON LEBAN:

Anton Martin Slomšek.

Svetó služimo sveti domovini!
Jos. Stritar.

ne 24. septembra t. l. so v rojstnem kraju v Ponikvi v bivši Štajerski praznovali šestdesetletnico smrti škofa Antona Mart. Slomška. Ob tej priliki so odkrili novo spominsko ploščo pred njegovo rojstno hišo. —

Ker je bil škof Anton Martin Slomšek velik rodoljub, ljubitelj šolske mladine, pesnik, pisatelj in pedagog, ti hočem, ljuba šolska mladina, izpregovoriti o tem slavnem možu nekaj besed.

Anton Martin Slomšek se je rodil 21. novembra 1800 na Slomu pri Celju. Gimnazijo je študiral v Celju in Ljubljani, a bogoslovje je študiral v Celovcu in je bil l. 1824. posvečen v duhovnika. Služboval je kot kaplan na Bizeljskem in pri Novi Štifti blizu Celja. — Prišel je potem za špirituala v celovško semenišče. Postal je potem dekan in šolski nadzornik v Vuzenici ob Dravi, pozneje pa — l. 1844. — kanonik in nadzornik v Št. Andražu na Koroškem. Leta 1856. je postal opat v Celju in kmalu potem knezoškof lavantinski. Leta 1862. je pa umrl v Mariboru. —

Anton Martin Slomšek je bil velik rodoljub in je že kot špiritual v bogoslovnici v Celovcu navduševal bogoslovce za slovenščino. To je bilo povod, da so bogoslovci, prihajajoči kot duhovniki med narod, bili vrli rodoljubi in so delovali med narodom v tem zmislu.

Toliko naj bo omenjeno kot jedro njegovega životopisa. Kaj več so pisali o njem ob praznovanju stoletnice njegovega rojstva razni

listi in je ob tej priliki izdala »Družba sv. Mohorja« obširen spis o njegovem delovanju. —

Anton Martin Slomšek je bil imeniten učitelj, pesnik in pisatelj. O njem ve skoraj vsa naša šolska mladina marsikaj povedati, česar

Antonius Martinus Slomšček
 * 1800 * 1862

se je v šoli naučila. — Lepe in preproste pesemce je spisal za naša šolska berila. Krasne so: »Veseli hribček«, »Zdravica Slovencev«, »Tri najlepše rožice« in mnogo, mnogo drugih. — Kot pisatelj je narodu spisal mnogo molitvenikov, katekizmov, abecednikov, beril itd. — Komu ni znana lepa povest »Blaže in Nežica«? — Leta 1846. je Anton Martin Slomšek začel izdajati »Drobtinice«, narodu kot kratkočas

nice. — Vse te pesemce, povestice itd. so dandanes razširjene križem naše lepe domovine in ostanejo nepozabljive. — Pa temu se ne čudimo, saj človek rad hrani dragocenosti, kakor n. pr. zlatnine, in baš tako lepo narodno blago, kakor so Slomškove pesmi in povestice, zakaj »Lepa pesem je zlata in draga reč«. —

In zakaj se je Anton Martin Slomšek naši šolski mladini tako priljubil? Ker mladina ljubi njegove preproste, vesele in presrčne pesemce, ki jih nikdar ne pozabi. — Pa ni čudno, da je Slomšek tako pisal, zakaj posnemal je Vodnika, prvega slovenskega pesnika, ki ga je v to navduševal. Glede tega je Slomšek posvetil pesniku Vodniku lepo pesem z naslovom: »Vodniku«. — Ta pesem, obstoječa iz pet kitic, je res srčkana. — Zadnja kitica se glasi:

»Kraljestvo nama bilo ni
bogastvo tega sveta;
slovenščina zlatá, časti
Slovencem ne obeta.
Zaupam pa, da bodeva
v nebesih večno združena
Slovenca prav vesela,
s Slovenci slavo pela.« —

Ob priliki, ko so letos na novo postavili Slomšku spominsko ploščo, se spomni tudi ti, šolska mladina, našega pesnika in pisatelja! Vedi, da mu je hvaležni narod nabil spominsko ploščo na oni kraj — pod starinskim orehom — pod katerim je delal Slomšek kot osnovnošolski učenec prvi izpit. —

Ljuba mladina! Poslušaj našega Slomška, uči se dobro in pridno, da boš v bodoče steber narodu! Stopivši v službo, delaj marljivo za svoj mili narod, zakaj pisatelj Jos. Jurčič piše:

Za narod delati,
moči vse moške dati koristi obči,
skrbi nakladati si domovinske,
dolžnost je sveta možu vsakemu!

